

Şygryýet melekleri / makalajyklar toplумы – Annasoltan Kekilowa

Category: Goşgular, Kitapcy, Medisina, Şygryýet melekleri, Türkmen dili, Ýatlamalar

написано kitapcy | 24 января, 2025

Şygryýet melekleri / makalajyklar toplумы – Annasoltan Kekilowa ANNASOLTAN KEKILOWA

Türkmen zenan-şahyrasy Annasoltan Kekilowa 1942-nji ýylda Aşgabat şäheriniň Köşi obasynda dünýä inýär. Maksim Gorkiý adyndaky (häzirki Magtymguly) TDU-ny okap gutarandan soň orta mekdepde mugallym bolup işleýär. Şol ýyllarda hem çagalar üçin goşgulary ýazyp başlaýar.

Açyk sözlüligi, erkin pikirliigi sebäpli işinden kowlan we gizlin gulluklaryň gözüne ilen Annasoltan Kekilowa 1971-nji ýylda sowet KGB-si tarapyndan tussag astyna alynýar zor bilen dälihana salynýar. Ömrüniň soňky 12 ýylyny Köşiniň, Aşgabadyň, Gökdepäniň, Daşoguzyň, Moskwanyň psihatriýa dispanserlerinde geçirmeli bolan Annasoltan Kekilowa 1983-nji ýylyň 19-njy iýunynda pajygaly ýagdaýda ömrüni soňlaýar.

Onuň sowet totalitarizminiň iň güýçli döwründe adalat üçin, hakykat üçin, halk üçin şirin janyny orta goýup alyp baran göreşi we yzynda miras galdyran «Gara saçlarym» (1968), «Zenalar» (1971) atly goşgular ýyggyndysy öwrenilmäge, nusga

alynmaga mynasypdyr.

Annasoltan Kekilowanyň adyny hiç bir sütemkär häkimiýet öldürip, ýok edip bilmedi. Ol halkyň dilinde ýaşaýar. Ony bu babatda fransuz gahryman zenany Žanna d'Arka meňzetsek öte geçdigimiz bolmasa gerek.

Türkmen edebiýatynyň belli wekilleri Aman we Şaly Kekilowlaryň doganynyň gyzy, Çary Aşyrowyň doganoglaný bolan Annasoltan Kekilowa barada türkmen režissýory Şyhmyrat Annamyradow «Ömrüzaýa ýyldyzym» atly dokumental filmi surata düşürdi. Annasoltan Kekilowa barada internet sahypalarynda rus we beýleki daşary ýurt dillerinde ýeterlik maglumat tapyp bolsa-da, gynansak-da, türkmen dilinde berilen maglumatlar juda ýabygorly, ýok diýen ýaly. Şeýle-de bolsa, bu «boşlugy» www.kitapcy.com saýty mümkinçilik tapdygyndan doldurmaga jan edip geldi.

Şol işleriň çäginde belli türkmen şahyry Mämmetgurban Mämmetgurbanowyň ön gazet sahypalarynda çykan we soň aýratyn kitapça görnüşinde çap edilen makalalaryny saýtyň okyjylaryna doly ýetirdi. Ady agzalan awtoryň «Edebiýat we sungat» gazetiniň 1990-njy ýylyň 13-nji iýulynda çykan «Dyza çöküp ýalbarmaryn» atly makalasynda Annasoltan Kekilowanyň ömür ýoly hakynda doly maglumatlary okamak mümkin:

«Annasoltan Kekilowa... M.Gorkiý adyndaky TDU-nyň türkmen filologiýasy fakultetini tamamlayar. Iki ýyllap mugallymçylyk edýär. Soňra «Mydam taýýar» gazetinde işleýär. 1972-nji ýylyň awgustynda, 29 ýaşynyň içinde psihonewrologiýa keselhanasyna düşýär. Şol ýerde-de aradan çykýar.

Ol Kekilowlaryň maşgalasyndan. Biz Seýit, Aman, Şaly Kekilowlary bilýäris. Annasoltan Seýidiň üç gyzynyň iň kiçisi. Durmuşa çykan. Häzir adamsynyň adyny agzap oturmagyň zerurlygu ýok diýip hasap edýäris. 1962-nji ýylda doglan Ýagmyr (Robert) atly ogly bar. Ilki Seýidowa, Ylýasowa familiýalaryny göterýär. Soňra Kekilowa familiýasyna geçýär.

Annasoltanyň türkmen dilinde iki sany goşgular ýyggyndysy bar. Zenanlaryň rus dilinde taýýarlanylýan kitabynda hem onuň goşgular toplumy girizilipdir. Şeýle hem, onuň roman ýazandygy hakda maglumatlara duş geldik. Ençeme hekaýanyň awtory. Keselhanada döreden eserleriniň hem birnäçesi saklanyp galypdyr.

Şu setirleri okaýan her bir okyjyny «Annasoltan näme üçin şol ýerlere düşüpdür?» diýen sorag biynjalyk edýän bolsa gerek. Ýöne bu sowalyň jogabyny agtarmazdan ozal, onuň keselhana girmezden öňki durmuşy hakynda iki agyz aýtmak zerur.

Tanyş-bilişleriniň gürrüňlerinden, özüniň galdyryp giden ýazgylaryndan çykýan netijä görä, ol erkana gyz bolupdyr. Her bir zat göwnüne gelşi ýaly bolmalydyr diýip düşünişdir. Ýagşylyk bilen ýamanlygyň arasyna berk çäk goýupdyr. Ýaranjaňlyk diýlen häsiýet onuň üçin ýat. Tutanýerli. Käte ony ýalňys pikirlerinden hem dändermek kyn bolupdyr. Ol asyllylyk diňe aýagyň burnuna seredip ýörmekde diýip düşünmändir. Öz pikirini gözüňe bakyp aýtmagy başarypdyr. Aýal maşgaladaky şeýle gypynçsyz häsiýetiň her kese ýaramajakdygy düşnükli zat. Käbir meselede onuň öz şahsy bähbitlerini arandygyny hem aýtmalydyrys. Şol hir wagtyň özünde jemgyýetimizde dowam eden kemçiliklere göz ýumup bilmändir. Parahorluk, wezipeparazlyk, kadrlar meselesindäki ildeşparazlyk, käbir ýolbaşçylaryň sowatsyzlygy, başarnyksyzlygy barada dürli guramalara ýüz tutupdyr. Onuň orta atan meseleleriniň düýplüdigini, esaslydygyny bellemek gerek. 1969-70-nji ýyllarda respublikasa gol ýaýradyp ugran kemçilikler barada SSSKP MK-nyň şol wagtky baş sekretary L.I.Brežnewiň hut özüne birnäçe gezek arz edipdir. Onuň orta atan meselelerine köplenç halatda ýüzleý seredilipdir ýa-da asla ugry idelmändir.

Annasoltan gündelikdäki ýazgylarynda özüniň yzarlanyp başlanandygy, ýanalýandygy hakynda häli-şindi ýatlaýar. Elbetde, onuň diňe bir «Demokratiýa» diýen goşgusy üçin az igenç eşitmändiginden habarymyz bar. Onuň ýatlamalaryna görä, «Mydam taýýar» gazetinden hem arzasyny berip işden çykmaklyga mejbur bolýar.

Elbetde, käbir edebiyatçy ýoldaşlarynyň onuň döredijiligi barada alada edendigini bellemelidiris. TSSR Ýazyjylar soýuzynyň poeziýa seksiyasynda Ata Atajanowyň, Italmaz Nuryýewiň, Gurbannazar Ezizowyň we beýleki ýoldaşlaryň gatnaşygynda onuň «Gaýalaryň gujagynda» atly goşgular ýyggyndysy hakynda pikirler aýdylypdyr we çapa hödürlemek teklipe edilipdir.

Kerim Gurbannepesow onuň «Näbelli soldatyň gyzy» atly kinossenariýasyny okap, ýokary baha beripdir. Annasoltan ozal hem «Mätäjiniň doganlarynyň ykbaly», «0 nähili beýle bolýar, Jemal?!» atly kinossenariýalary ýazypdyr. Onuň «Näbelli soldatyň gyzy» kinossenariýasyny «Türkmenfilm» kinostudiýasyna hödürlemek hakda mesele goýlupdyr. Ýöne bu kinossenariýa degişli adamlardan goldaw tapmandyr.

Sanalan bu eserler 29 ýaşly şahyranyň köptaraply zehininden habar berýär.

Annasoltanda SSSR-den gitmek hakyndaky pikirleriň nähili dörändigini aýyk aýtmak kyn, ýöne şeýle ýagdaýyň bolandygy hakykat. Annasoltan Angliýada ýaşamaga rugsat berilmegi barada şol ýurduň Moskwadaky ilçihanasyna ýüz tutupdyr. Onuň haýyşy kanagatlandyrylýar. Şol günden başlabam onuň ykbalynyň garaňky günleri ýakynlaşyp ugraýar. Şondan soň SSSR-iň Döwlet howpsuzlygy baradaky komiteti ony göz astyna alýar. Uzak wagt geçmänkä-de, Annasoltan psihiatr wraçlaryň konsultasiýasyna eltilýär. Ol ýerde Annasoltanda ruhy näsaglygyň – şizofreniýanyň «barlygy kesgitlenilýär».

Biz Annasoltanyň durmuşyna siňňin ser saldyk, onuň ömrüniň her bir pursatyna, edim-gylymyna, häsiýetine, gepleýşine galdyran ýazgylaryna, garaz, onuň bilen baglanyşykly iň bir ýönekeýje zatlar-da içgin nazar aýladyk. Ýöne olarda şizofreniýany alamatlandyrýa zatlaryň ýekejesine-de duşmadyk. Onuň ýazan goşgularynyň çeperçiligi her setirine öwüşgin çäýyp bilýändigini hakynda-ha gürrüňem edip oturmaly däl.

Şahyrda biparhlyk bolupdyr diýip hem aýdyp bolmaz. Onuň öýi, ejesi, çagasy hakda irginsiz alada edendigi hakda ýeterlik dokumentler bar. Onuň diňe bir respublikanyň kemçilikleri hakyndaky ýazgylarynyň özi töwerekleýin gürrüňi talap edýär. Annasoltanyň näderejede ukyply bolandygyny, prozada, poeziýada eden işlerini ýokarda umumyrak äheňde bolsa-da ýatlap geçipdik.

Bu hemmesi däl. Annasoltanyň «keseli» şizofreniýanyň paranoid formasy hökmünde häsiýetlendirilýär. Bu formada näsag ýanalýan, yzarlanýa ýaly şübhe gatysykly duýgyny başdan geçirýär. Onsoňam ol öz-özünü zäherlemäge ýykgyň edýär,

organizmde fiziki güýçler peýda bolýar, ony saklamak kyn düşýär.

Annasoltanda özüni ýanaýandyklary hakynda şikaýatlar bar. Ýöne onuň ýanalma hakyndaky pikiri ruhy näsag adamynyňkydan tapawutly. Näsag adamda her hili şübhe döräp bilýär. Hatda ilkinji gezek görýän adamsyna-da gorky bilen seredýär. Hatda onuň näme üçin şeýledigine-de düşünenok.

Annasoltanda welin ýanalmalar bilen baglanyşykly anyk ýagdaýlar bar. Olaryň aňyrsynda anyk faktlar ýatyr. Näsag adamda yzarlanmalar içki duýgular bilen baglylykda geçip, ony daşyna çykaryp bolmaýar. Annasoltanda tersine, ol öz pikirini bassyr-ýussursyz aýdýar.

Onuň öz janyňa kast etjek bolan halatyna-da gabat gelmedik. Ýöne şeýle ýagdaýyň bolandygyna yşarat tapdyk, ýagny, ol bir gezek ýeke özi otyrka: «Şeýdip ýaşap ýörenimden, ölüp dynaýynla» diýip pikirlenipdir. Ýöne muny başarmadyr. Şol pursatda tutuşlygyna gussa ýugrulan ajaýyp bir goşgy döräpdir. Ine, onuň başky bendi:

Ne parhy bar meniň ýatan ýerimiň,
Daş çykyp bilmesem, gezip bilmesem,
Ne peýda bar, islämde-de ölümi,
Ajaly gujaklap ölüm bilmesem...

Bu goşgy onuň keselhana gireninden ýedi ýyl geçensoň ýazylan. Şol döwürde onuň pikirleniş derejesiniň nähili sagdyn bolandygyna haýran galýarsyň.

Ruhy ýetmeziň Annasoltana nesil yzarlamak bilen baglanyşykly geçendigini delillendirmäge synanyşyklar edilipdir. Onuň beýleki iki gyz doganynyň yzygiderli medisina barlaglaryndan geçirilendigi bize äşgär. Ýöne Kekilowalaryň tohumynda-tijinde şizofreniýanyň bolandygyny hiç bir fakt tassyklanok. Annasoltanyň uýasy Ogulgurbam birneme akyl tarapyndan kemter. Emma onuň hem 1948-nji ýylda Aşgabatdaly ýer titremesinden galandygyny unutmaly däldiris.

Gürrüňimiziň arasynda Annasoltan Kekilowanyň keseliniň taryhyny okaman geçsek, köp derejede bärden gaýtdygymyz

bolardy. Bir gowy tarapy ol dokumentde Annasoltanyň «keseli» hasaplanylýan zat gizlenilmän ýazylypdyr. Bolşy ýaly mysal alýarys: «... ol respublika ýolbaşçylyk edip bilmeýändigleri hakynda, Türkmenistanyň aýal-gyzlaryna nädogry gatnaşyklary hakynda dürli ýerlere, şol sanda partiýanyň XXIV gurultaýyna arzalar ýazdy. Angliýada ýaşamaga rugsat sorady. Şonuň üçinem DHK-niň gözegçiligine alyndy, psihiatr wraçlaryň konsultasiýasyna eltildi we olar Kekilowanyň şizofreniýeden azap çekýändigini anykladylar. Ol zor bilen keselhana ýerleşdirildi».

Annasoltanyň Angliýa gitmek-gitmezlik meselesi onuň özüne bagly zat. 1970-80-nji ýyllarda SSSR-den çykyp gitmäge mejbur bolan adam azmy näme? Respublikanyň ýolbaşçylaryny tankytlap ýazan zatlarynyň «kemakyllygyň» alamaty diýip düşündiriljek bolunmagy hem kemçilikleri perdelemek diýip aýdyp bileris. Onsoňam bize durgunlyk ýyllaryny alyp gelen, jemgyýetimizi ykdysady taýdan çökeren şol 70-nji ýyllar dälmi eýsem?!

Ol respublikadaky kemçilikleri tankytlanokmy, diýmek, bu onuň gowylaşandygyny aňladýar. Ol «ýumşaýar, gahary ýatyşýar, maşgalasy hakda pikir edýär». On aýdan soň keselhanada ýatyp çykansoň wraçlar Annasoltana şeýle häsiýetnama beripdirler: «... näsag dälilikden saplandy... dürli ýerlere arza ýazmasyny goýdy, biziň partiýamyzyň, Türkmenistanyň Merkezi komitetiniň nädogry ugry alyp barandygy hakdaky öňki pikirleriniň, syýasata baş goşup, hakykaty gözlemeginiň öz keseli sebäpli bolandygyny aýtdy». Annasoltan pikirinden dänipdir we ýokarky setirlerden görnüşi ýaly «gutulypdyr».

Şeýlelikde Annasoltan Kekilowa 1971-nji ýylyň iýulynda öýlerine goýberilýär. Bu ýerde bir tehnikî säwlik bar. Ýagny, onuň keselhanadan çykan wagty 1971-nji ýyl däl-de, 1972-nji ýyldyr. Ol döwürde Annasoltan heniz keselhana girmändi.

Bu setirleri okap oturan okyjy «On aýlyk keselhana durmuşy Annasoltany gowja mugyra getiripdir-ow» diýip pikirlenmesin. Onuň bir bolşudy. 1971-nji ýylyň 26-njy awgustynda ony öz gapylarynda bal gaýnadyp otyrka ýedi adam bolup maşyna salyp gaýdanlarynda nähili Annasoltan bolan bolsa, heniz hem şonlugyny saklaýardy.

Ol ýalňyzdy. Dört diwara gabsalan wagty dost-ýar, dogan-garyndaşlar çete çekildiler.

Annasoltan birnäçe gezek keselhanadan gaçýar. Ýöne, gaçyp nirä gitjek. Onuň bu synanyşyklary netijesiz tamamlanýar. Ony ilki Köşüdüki keselhanada saklaýarlar. Soňra Aşgabatdaky keselhanalarda ýatmaly bolýar. Moskwadaky keselhana ibermekligi onuň özi talap edýär. Çünki ol ýerde öz diagnozynyň aýrylmagyna kömek ederler diýip umyt edýär. Bu-da başa barmaýar. Soň ony ýene-de Aşgabada iberýärler.

Annasoltan öz ýazgylarynda ejesini häli-şindi ýatlaýar. Ol gelip penjiräniň önünde uzak wagtlap oturýar eken, käteler şol ýerde daňyny atyrypdyr. Annasoltan keselhana düşensoň, uzak wagt geçmänkä aradan çykypdyr.

Ol ogly hakda irginsiz alada edipdir. Birnäçe gezek ogluny görmek üçin keselhanadan gaçypdyr. Köplenç halatda-da onuň paltasy daşa degipdir. Ogly Moskwa şäherindäki 6-njy internatda okaýarka, ol ýere birnäçe gezek hat iberipdir. Oňa üns bermegi terbiýeçilerden haýyş edipdir, okuwdan başga zatlar bilen meşgullanyp ýörmezligi ogluna sargapdyr. Ogly 7-nji klasda okaýarka Aşgabada gelip, hut özi ejesini alyp gaçmagy gurapdyr.

Annasoltan her bir ýetmezçilige jany-teni bilen gyýlypdyr. Ol keselhanadan bu keselhana geçirilip, özünüň pasportsyz galanlygyna-da biparh garap bilmändir. Respublikan keselhananyň şol wagtky baş wraçyna ýazan hatynda eýýäm baş ýyl bäri pasportsyzlygyny aýdypdyr. Onuň Daşhowuz keselhanasynda galandygyny we munuň juda nädogrydygyny düşündiripdir.

Näsaglara seredýän wraçlar Annasoltana sowuk-sala garapdyrlar, ony halamandyrlar. Ýöne her döwürde-de gowy adamlar bolýar. Wraçlaryň içinde oňa ýyly mähir bilen seredenlerem tapylypdyr. Annasoltan şeýle adamlardan dalda gözläpdir, olara ýakyn durmak isläpdir. Onuň Aşgabadyň 1-nji respublikan psiho-kliniki keselhanasynyň 2-nji bölüminiň müdirine ýazan arzasy saklanypdyr. Arzada özünüň 2-nji bölümden 3-nji bölüme geçirilmegini haýyş edipdir. Çünki ol ýerde Zoýa Mämmedowna Nurmämmedowa işleýän eken we Annasoltan onuň bölümünde bolmak

isläpdir. «Z.M.Nurmämmedowa üçin hemme näsag deň, ol goldawly näsag bilen meniň ýaly ejiziň arasynda parh goýmaýar» diýip, ýüregini dökýär.

Ol ejirli durmuşyna garamazdan, diňe bir öz aladasyny etmän, özgeleriň ykbaly hakda-da ynjalyksyzlanypdyr. Respublikanyň kemçilikleri hakda ýazan materiallary üçin žurnalist O.Baýramowyň galp sprawka esasynda şol ýerde saklanýandygy barada degişli guramalara ýüz tutupdyr. Oňa elinden gelen kömegi etmäge çalşypdyr.

Mundan başga-da Roza Alekseýewna diýen aýalyň saglygy hakda biynjalyk bolupdyr. Roza Alekseýewnanyň yzygiderli arak içendigi sebäpli bu ýerde düşendigini ýatlap, onuň şol ýerde saklanmagyna garşy bolýar. Ony dälihanadan çykaryp, başga hili bejermelidigini, mümkin bolsa iş bilen üpjün etmegi, şeýle edilse onuň çalt düzeljekdigini gaýta-gaýta nygtaýar.

Her gezek şeýle teklipleri üçin ol wraçlar tarapyndan berk gaýtawul görýär. Köplenç halatda ony kemsidipdirler. Beýleki näsaglaryň onuň bilen gürleşmeklerine-de wraçlaryň garşy bolandygy hakynda maglumatlar bar.

Ol öz-özi bilen derdinişipdir. Ak kagyza derdini döküpdir. Öz gussasyny ýazgylaryna, goşgularyna siňdiripdir. Iň ýönekeýje zatlardan özüne hemaýat gözläpdir. Şu ýerde onuň durmuşy bilen baglanyşykly bir pursady ýatladasymyz gelýär. Ol penjiräniň önünde otyrka aýna bir kebelek gonýar. Ol kebelek bilen söhbet edýär. Kebelek aldygyna içerik girjek bolup urunýar, Annasoltan welin daşyna çykyp bilenok. Nähili ýürek gyýdyryjy kartina. Şol pursat ol özüniň «Kebelek» atly goşgusyny döredýär. Ol kebelegiň keşbinde nähilidir bir duýgudaşlyk görýär:

Ol meniň halyma dözmän urunýar,
Men bolsa aglaýan onuň halyna.

diýip, goşgyny jemleýär. Bu ýönekeý goşgy дәl. Onuň aňyrsynda durmuş ýatyr.

Ol näçe kynçylyk, ejir görse-de, mertlik bilen çydapdyr. Keselhana düşensoň ol yzygiderli diş agyrma, dem gysma

ýolugýar. Annasoltan öz hatlarynyň birinde «Meniň gözlerim görmän başlady, ýüregim agyrýar» diýip ýazypdyr.

Näsaglap gutulan Şeker A. şeýle gürrüň berýär: «Men Annasoltan bilen bir aýyrak bile boldum... Ol görgülini garawullap saklaýardylar. Käte oňa ukol edýärdiler. Bir gezek ukol edenlerinde iki ýana ylgady. Şu günki ýaly ýadymda. Keselhanada goşgy ýazardy. Onuň ýazan goşgularyny käte doktorlar ýyrtyp goýberýärdiler. Men 1973-nji ýylyň fewralynda keselhanadan çykdim. 1979-njy ýylda medinsitutda okaýan gyzymyň öli adamy görüp akly üýtgedi. Biz ony şol ýere ýerleşdirmeli bolduk. Şonda men tötänden Annasoltany gördüm. Onuň saçy çalarypdyr, garrapdyr».

«...Özümiň ýarawsyzdygymy bildirmejek bolsam-da, bolanok...»

«...Aşgazanymdyr ýüregim agyrýar, iki hepdeläp yzygiderli gatnap, dişlerimi bejertmäge mümkinçilik tapdym...», «...Meni hemişe gözegçilik astynda saklaýarlar. Her gün irden halym teň turýaryn. Maňa ýaşamaga ýene näçe wagt galdyka? Iň esasy zadam – näbellilik, nämälimlik meniň ýüregimi mynçgalaýar» diýip, Annasoltan dürli döwürde ýazypdyr.

Onuň ömrüniň ahyrky günlerinde ýazan hatlarynyň hem birnäçesi saklanyp galypdyr. Olaryň birinde 1982-nji ýylyň 7-nji oktýabry, beýleki birinde 1983-nji ýylyň 24-nji ýanwary görkezilipdir. Ol hatlary okap Annasoltanyň özerkliligine, tutanýerliligine haýran galýarsyň:

«... Men nädogrulyklar hakda ýazman diýip, barybir hiç kimiň öňünde dyza çöküp ýalbarmaryn».

1983-nji ýylyň 19-njy iýunynda säher wagtlary garyndaşlary Annasoltanyň jesedini keselhanadan alyp gidýärler...»

http://kitapcy.com/news/dyza_cokup_yalbarmaryn/2020-05-01-9478

• **Annasoltan Kekilowanyň goşgularyndan:**

• **MENI ÝAGŞYLYKDA ÝATLASA BIRI..**

Men ýola düşýärim, gidemok ýalňyz,
Meniň bilen asyr barýar ädimläp.
Kükregiňde syrly gizlän topragym,

Gyzykly gür berýär pikrin jemläp.

Meýmiredip bu gyzykly gürrüňler,
Ýaş juwan kalbymy gurşap alsa-da,
Ýok, hiç wagt dönmen uzak ýollardan,
Saçlam agaryança hemra bolsa-da.

Men ölsem-de, ölmez, ýaşar asyrlar,
Men ölsem-de, ölmez, ýaşar nesiller,
Meni ýagşylykda ýatlasa biri,
Ömrümdenrazy,
Diri, men diri!

• NÄME ÜÇIN?

Ol kimden nägile? Alyp bukjasyn,
Ýazdy epinlerin toý köýneginiň.
Başyn aşak salyp gamlandy birden,
Diýdi, «Sen nirede, ýaşlygym meniň?!»

Bu şeýle bolupdy: ýetişipdi ol,
Ýatlady gyz juwanlygnyň geljegin.
Akyl goýalmandy, şonda-da päkdi.
Kim bilýär geljegiň näme boljagyn?

Solupdy ýürekde güllän söýgüsi,
Rehimsizlik bilen taşlanypdy ol.
Kalbyndaky söýgi zäherlense-de,
Duýgular diýdiler gyza: «Belent bol»

Başarypdy giň hem belent bolmagy;
Gynasa-da solan söýgüsi ony.
Ne gözel gijeler geçenin ýatlap,
Az däldi ahmyrly geçiren günü.

Öldi söýgi. Ýandy söýgi, kül boldy,
Ýatlamalar ýaşaýar ol ýürekde.
Hawa, şol gözel gyz garrady bu gün,
Ahmyrly şol köýen söýgüsi hakda.

Belki ol ömründe köp şatlyk görüp,
Başarandyr ýene-de bir söýmäni.
Bilemok onçasyn, bilýäriň şuny,
Ilkinji söýgi üçin köp çekdi gamy.

Käte şeýle bolýar. Ilçilik ahyr,
Ýöne diýmäň muňa: «Pelek gerdişi»
Aýdyň siz nämüçin ol gözel gyzyň,
Toý köýnegiň ýazyp aglap oturşy.

• ELWERANYŇ AÝDYMLARY

Bir zatlar gynaýar meniň ýüregmi,
Hiç gelip bilemok belli karara.
Kalbymda lowlaýan düşnüksiz ýalyn
Aýlaýar ýaş başym biderek ýere.

Kesek bolsa çar tarapdan ýagyp dur,
Ýa-da bular görünýärmä gözüme...
Ah, gardaşym, hopugýaryň gijeler,
Göz ýetirip bilmän özüm-özüme.

Aklym diýýär maňa: – Samsyjak gözel,
Gör ömrüňden hoşal ahyr Aý-Günem.
Kaýyl bol-da bu durmuşyň emrine,
Boluşyna görä ýaşaber senem.

Ýürek diýýär: – Bolmasady hyjuwlar,
Onda kyn düşmezdi beýdip gün görmek.
Bolmaz ahyr hak aýdymlaň deregne
Agzyňa geleniň şagladyp ýörmek.

Ine, şeýdip aklym bilen ýüregim
Aýra düşüp barýar biri-birinden.
Ajal bolsa somlap elhenç penjesin,
Jan gardaşym, elin üzenok menden!

Kesek diýseň çar tarapdan ýagyp dur,
Ýa-da bular görünýärmä gözüme.

Kimkäm men?

Nämekä isleýän zadym,

Düşünip bilemok özüm-özüme. Şygryýet melekleri